

ศูนย์สารสนเทศอัจฉริยะอุตสาหกรรมหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติ

ผลกระทบต่ออุตสาหกรรมหุ่นยนต์จาก นโยบายขึ้นภาษีของสหรัฐฯ

ผลกระทบทางการค้าที่อาจเกิดขึ้นกับอุตสาหกรรมหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติ จากการที่รัฐบาลสหรัฐอเมริกาประกาศนโยบายขึ้นภาษีศุลกากรแบบต่างตอบแทน (Reciprocal Tariff) กับสินค้านำเข้าจากประเทศคู่ค้าเพื่อลดการขาดดุลการค้าของสหรัฐฯ ซึ่งมีผลให้สินค้าไทยถูกตั้งกำแพงภาษีนำเข้าสูงถึง 37%

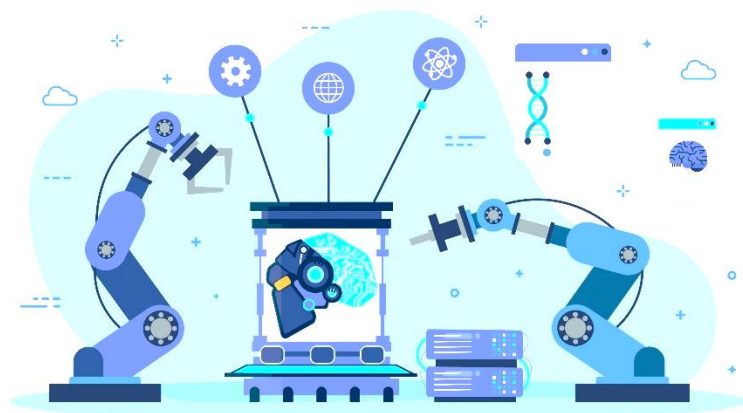
ตามที่ประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ ได้ลงนามในคำสั่งบริหารเพื่อเรียกเก็บภาษีศุลกากรแบบต่างตอบแทน (Reciprocal Tariff) กับสินค้านำเข้าจากประเทศคู่ค้าเพื่อลดการขาดดุลการค้าของสหรัฐอเมริกา เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2525 ในส่วนของอุตสาหกรรมหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติของไทยนั้นพบว่า ในปัจจุบันไทยมีทั้งการส่งออกหุ่นยนต์และนำเข้าสินค้ากลุ่มหุ่นยนต์ ขึ้นส่วน อุปกรณ์ สำหรับผลิตหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติ จากสหรัฐอเมริกา

ปี 2024 ไทยส่งออกหุ่นยนต์อุตสาหกรรมอยู่ที่ 158 ล้านบาท ส่วนใหญ่ส่งออกไปยังประเทศแอฟริกาใต้ มูลค่า 32 ล้านบาท (คิดเป็นร้อยละ 20 ของการส่งออกหุ่นยนต์อุตสาหกรรมทั้งหมดในปี 2024) สำหรับการส่งออกหุ่นยนต์อุตสาหกรรมไปสหรัฐอเมริกาสูงเป็นอันดับ 5 อยู่ที่ 12 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 8 ของการส่งออกหุ่นยนต์อุตสาหกรรมทั้งหมดในปี 2024 ทั้งนี้ไทยส่งออกหุ่นยนต์อุตสาหกรรมไปสหรัฐอเมริกาเฉลี่ยห้าปี (ปี 2020-2024) อยู่ที่ 5 ล้านบาท มูลค่าการส่งออกเติบโตเฉลี่ย 32% ต่อปี ในช่วงปี 2020-2024

ขณะที่ในปี 2024 ประเทศไทยส่งออกแขนกล อยู่ที่ 358 ล้านบาท ส่งออกไปยังสหรัฐอเมริกามากที่สุด มีมูลค่าการส่งออกอยู่ที่ 344 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 96 ของการส่งออกแขนกลทั้งหมดในปี 2024 ไทยส่งออก

แขนกลไปสหรัฐอเมริกาเฉลี่ยห้าปี (ปี 2020-2024) อยู่ที่ปีละ 217 ล้านบาท มูลค่าการส่งออกแขนกลไปยังสหรัฐอเมริกาในช่วงปี 2020-2024 ขยายตัวเฉลี่ย 18% ต่อปี

ปัจจุบันประเทศไทยพึ่งพาการนำเข้าหุ่นยนต์อุตสาหกรรมจากต่างประเทศและขาดการดูแลการค้าสินค้าประเภทนี้อย่างต่อเนื่อง (ในปี 2024 ไทยขาดดุลการค้า 1,906 ล้านบาท) สำหรับในปี 2024 มีมูลค่าการนำเข้าหุ่นยนต์อุตสาหกรรมอยู่ที่ 2,064 ล้านบาท ส่วนใหญ่นำเข้ามาจากประเทศญี่ปุ่นและจีน โดยมีมูลค่าการนำเข้าอยู่ที่ 797 และ 774 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 39

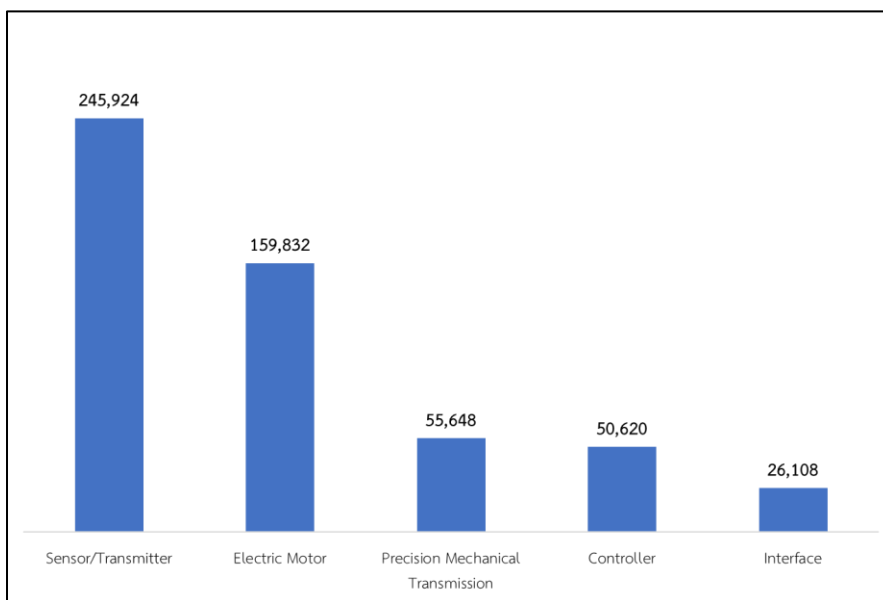

และ 38 ตามลำดับ ทั้งนี้ในปี 2024 ไทยนำเข้าหุ่นยนต์อุตสาหกรรมจากสหรัฐอเมริกาสูงเป็นอันดับที่ 7 โดยมีมูลค่าการนำเข้าอยู่ที่ 24 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 1 ของมูลค่าการนำเข้าหุ่นยนต์อุตสาหกรรมทั้งหมดของไทยในปี 2024 โดยไทยนำเข้าหุ่นยนต์อุตสาหกรรมจากสหรัฐอเมริกาเฉลี่ยห้าปี (ปี 2020-2024) อยู่ที่ปีละ 18 ล้านบาท มูลค่าการนำเข้าเติบโตเฉลี่ย 35% ต่อปี ในช่วงปี 2020-2024 และในส่วนหุ่นยนต์อุตสาหกรรมไทยขาดดุลการค้ากับสหรัฐประมาณ 12 ล้านบาท ในปี 2024

ประเทศไทยขาดดุลการค้าสินค้าประเภทแขนกล 512 ล้านบาท ในปี 2024 มีมูลค่าการนำเข้าแขนกลอยู่ที่ 871 ล้านบาท โดยส่วนใหญ่นำเข้ามาจากประเทศจีน โดยมีมูลค่าการนำเข้าอยู่ที่ 468 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 54 รองลงมาเป็นการนำเข้าจากประเทศมาเลเซีย โดยมีมูลค่าการนำเข้าอยู่ที่ 192 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 22 และมีการนำเข้าแขนกลจากจากสหรัฐอเมริกาสูงเป็นอันดับสามมีมูลค่าการนำเข้าในปี 2024 อยู่ที่ 77 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 9 ของการนำเข้าแขนกลทั้งหมดของไทยในปี 2024 ไทยนำเข้าแขนกลจากสหรัฐอเมริกาเฉลี่ยห้าปี (ปี 2020-2024) อยู่ที่ปีละ 23 ล้านบาท มูลค่าการนำเข้าแขนกลจากสหรัฐอเมริกาขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 122 ต่อปี ในช่วงปี 2020-2024 ทั้งนี้ส่วนของแขนกลไทยเกินดุลการค้ากับสหรัฐประมาณ 267 ล้านบาท ในปี 2024

ปี 2024 ไทยนำเข้าชิ้นส่วนอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตหุ่นยนต์ แขนกล และระบบอัตโนมัติที่ระบุไว้ในมาตรา 12 อยู่ที่ 590,263 ล้านบาท ชิ้นส่วนสำคัญที่ไทยนำเข้ามากที่สุด 5 อันดับแรก (ดังภาพที่ 1) ได้แก่ Sensor/Transmitter, Electric Motor, Precision Mechanical Transmission, Controller และ Interface ตามลำดับ ส่วนใหญ่นำเข้ามาจากประเทศไต้หวัน (คิดเป็นร้อยละ 33) รองลงมาเป็นการนำเข้าจากประเทศจีน (คิดเป็นร้อยละ 31) ถัดมานำเข้ามาจาก ญี่ปุ่น มาเลเซีย และสหรัฐอเมริกา คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 12 ร้อยละ 5 และร้อยละ 4 ตามลำดับ หมายความว่าส่วนใหญ่ไทยพึ่งพาการนำเข้าสินค้าประเภทชิ้นส่วนอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต

หุ่นยนต์ แขนกล และระบบอัตโนมัติ จากประเทศในภูมิภาคเอเชียเป็นหลัก มีเพียงแค่ร้อยละ 5 เท่านั้นที่พึ่งพาการนำเข้าจากสหรัฐอเมริกา (มูลค่า 26,377 ล้านบาท)

ภาพที่ 1 นำเข้าชิ้นส่วนอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตหุ่นยนต์ แขนกล และระบบอัตโนมัติที่ระบุไว้ในมาตรา 12 ห้าอันดับ

อุปกรณ์ Sensor/Transmitter เป็นชิ้นส่วนที่ไทยนำเข้ามากที่สุดในปี 2024 คิดเป็นร้อยละ 42 ของการนำเข้าชิ้นส่วนอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตหุ่นยนต์ แขนกล และระบบอัตโนมัติที่ระบุไว้ในมาตรา 12 ทั้งหมด มูลค่าการนำเข้า Sensor/Transmitter ในปี 2024 อยู่ที่ 245,924 ล้านบาท การนำเข้าเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยอัตราการเติบโตของการนำเข้าอยู่ร้อยละ 90 ต่อปี (ในช่วงปี 2022-2024) ซึ่งส่วนใหญ่ไทยนำเข้าอุปกรณ์ประเภทนี้มาจากประเทศไต้หวัน (คิดเป็นร้อยละ 67) รองลงมาเป็นการนำเข้าจากประเทศญี่ปุ่น (ร้อยละ 11) ถัดมาเป็นการนำเข้ามาจาก จีน เม็กซิโก และ มาเลเซีย ในสัดส่วนร้อยละ 8, ร้อยละ 3 และร้อยละ 2 ตามลำดับ ในส่วนของ Sensor/Transmitter ไทยพึ่งพาการนำเข้าจากสหรัฐอเมริกาเป็นอันดับ 6 อยู่ที่ 4,978 ล้านบาท ทั้งนี้เป็นที่น่าสังเกตว่าปี 2024 ไทยนำเข้า Sensor/Transmitter จากไต้หวัน เพิ่มขึ้นจากปี 2023 กว่าสามเท่า (จากที่มีการนำเข้าจากไต้หวัน 56,637 ล้านบาท ในปี 2023 มาอยู่ที่ 164,145 ล้านบาทในปี 2024) ไทยนำเข้า ไต้หวันเป็นประเทศที่ไทยนำเข้า Sensor/Transmitter สูงเป็นอันดับหนึ่งมาตั้งแต่ปี 2023 จากเดิมที่ก่อนหน้านี้มีนำเข้าสินค้าประเภทนี้จากจีนและญี่ปุ่นมากที่สุด

อุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตหุ่นยนต์ แขนกล และระบบอัตโนมัติที่ระบุไว้ในมาตรา 12 ที่ไทยมีการนำเข้าสูงเป็นอันดับสองในปี 2024 คือ Electric Motor มีมูลค่าการนำเข้าในปี 2024 อยู่ที่ 159,823 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 27 ของมูลค่าการนำเข้าสินค้าในกลุ่มมาตรา 12 ทั้งหมด ส่วนใหญ่ไทยนำเข้า Electric Motor จากประเทศจีน (ร้อยละ 44) รองลงมาเป็นการนำเข้ามาจากประเทศญี่ปุ่น มาเลเซีย สหรัฐอเมริกา และเยอรมนี ในสัดส่วนร้อยละ 14 ร้อยละ 11 ร้อยละ 7 และร้อยละ 3 ตามลำดับ เห็นได้ชัดว่าร้อยละ 70 ของการนำเข้า Electric Motor เป็น

การนำเข้ามาจากประเทศในภูมิภาคเอเชีย ไทยพึ่งพาการนำเข้า Electric Motor จากสหรัฐอเมริการ้อยละ 7 สูงเป็นอันดับ 4 มูลค่าการนำเข้าอยู่ที่ 11,187 ล้านบาท

Precision Mechanical Transmission เป็นอุปกรณ์ในกลุ่มสินค้าในมาตรา 12 ที่มีการนำเข้าสูงเป็นอันดับสาม คิดเป็นร้อยละ 9 ของมูลค่าการนำเข้าสินค้าในกลุ่มมาตรา 12 ทั้งหมด ในปี 2024 มีมูลค่าการนำเข้าอยู่ที่ 55,648 ล้านบาท ส่วนใหญ่ไทยนำเข้า Precision Mechanical Transmission จากประเทศจีน(ร้อยละ 47) รองลงมาเป็นนำเข้ามาจากประเทศญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา เยอรมนี และ เกาหลีใต้ ในสัดส่วนร้อยละ 20 ร้อยละ 7 ร้อยละ 7 และร้อยละ 3 ตามลำดับ เห็นได้มากกว่าร้อยละ 70 ของการนำเข้า Precision Mechanical Transmission เป็นการนำเข้ามาจากประเทศในภูมิภาคเอเชีย ไทยพึ่งพาการนำเข้า Precision Mechanical Transmission จากสหรัฐอเมริการ้อยละ 7 สูงเป็นอันดับ 3 มูลค่าการนำเข้าอยู่ที่ 3,635 ล้านบาท

Controller เป็นอุปกรณ์ในกลุ่มสินค้าในมาตรา 12 ที่มีการนำเข้าสูงเป็นอันดับสี่ คิดเป็นร้อยละ 9 ของมูลค่าการนำเข้าสินค้าในกลุ่มมาตรา 12 ทั้งหมด ในปี 2024 มีมูลค่าการนำเข้า อยู่ที่ 50,620 ล้านบาท ส่วนใหญ่ไทยนำเข้า Controller จากประเทศไต้หวัน (ร้อยละ 34) รองลงมาเป็นนำเข้ามาจากจีน (ร้อยละ 32) และนำเข้าจากประเทศสิงคโปร์ สหรัฐอเมริกา และมาเลเซีย ในสัดส่วนร้อยละ 10 ร้อยละ 8 และร้อยละ 6 ตามลำดับ เห็นได้มากกว่าร้อยละ 80 ของการนำเข้า Controller เป็นการนำเข้ามาจากประเทศในภูมิภาคเอเชีย ทั้งนี้ไทยพึ่งพาการนำเข้า Controller จากสหรัฐอเมริกา สูงเป็นอันดับ 4 มูลค่าการนำเข้าอยู่ที่ 3,897 ล้านบาท

Interface เป็นอุปกรณ์ในกลุ่มสินค้าในมาตรา 12 ที่มีการนำเข้าสูงเป็นอันดับ 5 คิดเป็นร้อยละ 4 ของมูลค่าการนำเข้าสินค้าในกลุ่มมาตรา 12 ทั้งหมด ในปี 2024 มีมูลค่าการนำเข้า อยู่ที่ 26,108 ล้านบาท ส่วนใหญ่ไทยนำเข้า Interface จากประเทศจีน (ร้อยละ 61) รองลงมาเป็นนำเข้ามาจากญี่ปุ่น (ร้อยละ 12) และนำเข้าจากประเทศไต้หวัน เวียดนาม และ สิงคโปร์ ในสัดส่วนร้อยละ 6 ร้อยละ 4 และร้อยละ 3 ตามลำดับ กล่าวได้ว่า เกือบทั้งหมดของการนำเข้า Interface เป็นการนำเข้ามาจากประเทศในภูมิภาคเอเชีย โดยไทยพึ่งพาการนำเข้า Controller จากสหรัฐอเมริกา ร้อยละ 3 สูงเป็นอันดับ 6 มูลค่าการนำเข้าอยู่ที่ 783 ล้านบาท

สรุปได้ว่าสินค้าในกลุ่มอุตสาหกรรมหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติ ที่ได้รับผลกระทบจากการที่ไทยถูกตั้งกำแพงภาษีนำเข้าสูงถึง 37% ตามที่รัฐบาลสหรัฐอเมริกาได้ประกาศนโยบายขึ้นภาษีศุลกากรแบบต่างตอบแทน (Reciprocal Tariff) คือ สินค้าประเภทแขนกล เนื่องจากไทยพึ่งพาตลาดสหรัฐอเมริกาตลาดเดียวมาตลอด เกือบทั้งหมดของการส่งออกแขนกลของไทยเป็นการส่งออกไปยังสหรัฐอเมริกา โดยมูลค่าการส่งออกเฉลี่ยต่อปีอยู่ที่ 217 ล้านบาทต่อปี (ในช่วงปี 2020-2024) แขนกลเป็นสินค้าประเภทเดียวในอุตสาหกรรมหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติ ที่ไทยได้ดุลการค้าจากสหรัฐอเมริกา

ส่วนสินค้าประเภทหุ่นยนต์อุตสาหกรรมนั้นไทยมีการส่งออกไปยังสหรัฐอเมริกาไม่สูงมากนัก เฉลี่ยห้าปี (ปี 2020-2024) อยู่ที่ 5 ล้านบาทต่อปี เท่านั้น การที่สหรัฐอเมริกาดังกำแพงภาษีนำเข้าสินค้าจากไทยสูงถึง 37% จึงไม่ส่งผลกระทบมากนัก

สำหรับทางฝั่งการนำเข้า ไทยพึ่งพาการนำเข้าชิ้นส่วนอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตหุ่นยนต์ แขนกล และระบบอัตโนมัติ จากสหรัฐอเมริกาเพียงร้อยละ 5 ของการนำเข้าชิ้นส่วนอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตหุ่นยนต์ แขนกล และระบบอัตโนมัติที่ระบุไว้ในมาตรา 12 ทั้งหมด ทั้งนี้ในส่วนของชิ้นส่วนหลัก ซึ่งได้แก่ Sensor/Transmitter, Electric Motor, Precision Mechanical, Transmission, Controller และ Interface นั้น ปัจจุบันไทยมีการคิดอัตราภาษีนำเข้าและมีการให้สิทธิพิเศษทางด้านภาษีตามมาตรา 12 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 อัตราภาษีนำเข้าและมีการให้สิทธิพิเศษทางด้านภาษีตามมาตรา 12

รายการ	อัตราภาษีนำเข้าทั่วไป	สิทธิพิเศษทางด้านภาษีตามมาตรา 12
Sensor/Transmitter	35%	ยกเว้น
Electric Motor	35%	10%
Precision Mechanical Transmission	30%	ยกเว้น
Controller	35%	10%
Interface	35-40%	ยกเว้น

กล่าวได้ว่าไทยพึ่งพาการนำเข้าชิ้นส่วนอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตหุ่นยนต์ แขนกล และระบบอัตโนมัติจากประเทศในภูมิภาคเอเชียเป็นหลัก กว่าร้อยละ 80 ของชิ้นส่วนอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตหุ่นยนต์ แขนกล และระบบอัตโนมัติของไทยนั้นนำเข้ามาจากประเทศในภูมิภาคเอเชีย อาทิ ไต้หวัน จีน ญี่ปุ่น มาเลเซีย และสิงคโปร์ ซึ่งการนำเข้าจากประเทศเหล่านี้ต่างได้รับการยกเว้นภาษีนำเข้าตามกรอบข้อตกลงทางการค้า การประกาศนโยบายขึ้นภาษีศุลกากรแบบต่างตอบแทน (Reciprocal Tariff) ของสหรัฐอเมริกาจึงไม่ส่งผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติในประเทศไทยมากนัก